

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna

APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Sărăcia spirituală și întărirea duhovnicească

— O constatare și o soluție —

Scriu în continuare și cu referințe la rândurile mele (din numărul 23 al ziarului nostru), cari voiam să fie altceva, decât o mai mult sau mai puțin reușită expresie a bucuriei la care ne dă dreptul revirimentul spiritual ce se constată *faptic* în sânul omenirii zilelor noastre. Încheiam cele scrise acolo cu un îndemn în care făceam oarecare distincție între cei ce-L urmează demult pe Hristos, și între cei cari încă n'au pornit pe calea care duce la El (fie că n'au aflat-o încă; fie că după ce au descoperit-o, spiritul veacului i-a atras de partea crezului său amăgitor, fie din alte numeroase motive, care diferă după oameni și locuri). Și, pe drept! Cred că ne găsim toți de acord să recunoaștem și să spunem că dacă pofta unei vieți noi, unei vieți povățuite de comandamentele Evangheliei *există*; că dacă autoritatea bisericească — vorbim de stările dela noi de-acasă! — depune serioase și fructuoase eforturi pentru satisfacerea acestei vitale trebuințe a sufletului, apoi totuși, când ne dăm silința să examinăm mai deaproape mădularele marelui corp al bisericii lui Hristos, sântem deadeptul izbîi de puținătatea și inconsistența vieții spirituale pe care o întâlnim la mulți, dacă în locul acesteia nu-i cumva ceva mai grav: absență totală de viață duhovnicească. Mai bine decât cineva din afară de el, observă acest lucru fiecare creștin în parte când pătrunde adânc în sine însuși și constată că este departe de a avea viață sufletească pe care ar trebui să o aibă.

Puterea exemplului

Pe de altă parte, nu e mai puțin adevărat că există suflete strălucite care radiază bunele miresme cu care le-a înzestrat cuvântul lui Dumnezeu și umbletul în căile Lui. Aceste distinse

făpturi, sânt ele înseși o predică — o predică mută, dar continuă, — pentru semenii lor. Ele lucrează cu folos în sufletele celor cu cari vin în atingere, prin acel negreșelnic mijloc de educare căruia i-am spus cândva *puterea exemplului*. De multe ori mai cu folos decât o predică adresată unei colectivități căci, ca să întrebuițez o prea frumoasă expresie întâlnită de curând în coloanele unui confrate de publicistică dela Sibiu, nu trebuie să se uite un lucru: dacă vorbele elocvente și sincere *mișcă*, exemple concrete, *cuceresc*! Obișnuit însă, oamenii virtuosi nu se arată oriunde. Ei știu bine că nu *virtutea* — în splendida ei unitate sau într-una din strălucitoarele-i fețe — se răsfătă la răspântiile ulițelor. Nu! Acolo «predică» și «pilduește» obrăsnicia sau altă soră a ei din acel sumbru convoi pustiitor de suflete. Deaceia, ca unui cari — pe drept se simt îngreșoși de cele ce se petrec în jurul lor, ei se țin departe de clocotul patimilor, în vârtejul căroră ar putea să fie misionari sau victime. De vrei să-i găsești, îi cauți Dumineca la Liturghie și peste săptămână la datorie sau prin colțuri îmburuenite de mizerie, unde mânia lor harnică direge, cu devotată iubire de Dumnezeu și de oameni, lipsuri multe.

Necesitatea ajutorului reciproc

Data fiind realitatea sărăciei spirituale în atâtea și atâtea suflete, ca și existența acelei categorii de credincioși avansați în practica percepțelor evanghelice, se ivește întrebarea: oare aceștia din urmă n'ar putea fi întrebuițați pentru propășirea duhovnicească a celorlalți?... Și de cine?... Și cum?... Răspund afirmativ — deocamdată pentru prima secțiune a întrebării. Și iată de ce! Seta sufletească

există. Ea se cere astâmpărată. Preotul, duhovnicul, nu totdeauna poate fi pretutindeni. Omul încă, sufletește, oricât ar fi de avansat, nu poate rămânea mereu în același stadiu, căci un suflet staționar e un suflet care dă îndărăt. Dumnezeu însuși vrea să se slujască de acele suflete bineplăcute Lui, pentru dobândirea acelor ce zac în întuneric, departe de El, căcă și aceștia sânt fiii Săi. Cuvintele Domnului: Eu sânt vița, voi sânteți mlađite... (Ioan 15. 5) oare nu conduc la necesitatea ajutorului reciproc pentru sporirea în viața duhovnicească? De repetate ori ne mai spune apoi Măntuitorul: Aceasta este *porunca mea*: ca să vă iubiți unul pe altul, *cum v'am iubit și eu pe voi* (Ioan 15. 12). Și noi știm cum a iubit Hristos neamul omenesc: ne gândim, dintre cele multe, la Golgota. E de tot clar că cea mai puternică dovadă a iubirii ce-o nutrește un om pentru semenii săi, se vădește în silința de a direge și a pune pe calea cea bună viața sufletească a altora. La originea vieții spirituale a sfântului Apostol Pavel e drumul Damascului (pe care-l petrece omenirea astăzi, când își frânge neputincioasă mâinile căutând la cer) dar și intervenția de Dumnezeu voită a smeritului creștin Anania, care pune o bază solidă gândurilor marelui convertit (F. Ap. cap. 9). La rândul său, sf. Apostol Pavel, la Antiohia, când Sf. Petru a alunecat dela adevăr, intervine și-l îndreaptă (Galateni cap. 2). Și cu aceste considerații, am intrat într-o plină problemă de pastorație, în cuprinsul căreia tactul și experiența atâtor sfinți preoți pătrund mai adânc decât această modestă însăilare de gânduri. Dacă acest soi de oameni sânt avansați în viața duhovnicească și dacă Dumnezeu însuși vrea să se slujască de ei pentru dobândirea și întărirea altora, mai rămâne să vedem *cum* și *cine* are să împlinească această dumnezeiască dorință? Anticipoz câteva gânduri, în această privință: în primul rând preotul, căruia acești creștini buni pot fi de mare folos în asistența sufletelor de cari este răspunzător nu atât înaintea superiorilor săi ierarhici, cât mai cu seamă în fața lui Dumnezeu. Cum? Când preotul găsește în turma

sa unul sau mai mulți din acești creștini. să-i pună în contact cu cei mai puțin înaintați, cari caută și trebuie să urce și ei cât mai sus.

Felul de cercetare a credincioșilor

Din diferite pricini, preoții nu pot totdeauna și suficient împlini una din cele mai de seamă îndatoriri pastorale ale lor: Cercetarea credincioșilor acasă la ei. De dorit ar fi să o facă, să-i caute cât mai des, ca duhovnic și ca prieten. Să stee de vorbă cu ei, să-i deprindă a-i spune nevoile lor, grijile lor sufletești, luptele lor, căderile lor și să le arate cu părintească iubire, ca la scaunul sfintei spovedanii, cum lupta pentru mântuirea sufletului e aspră și cum te prăbușești de-atâtea ori până să ieși, în cele din urmă, biruitor. De dorit ar fi să le mai arate apoi că păcatul nu este numai neascultarea de poruncile dumnezeiești și bisericești, ci că mai mare decât acesta este lipsa unui contact viu și statornic cu Dumnezeu. În nici un caz nu trebuie neglijat ce-am spus aici: preotul să-și facă părtași de lucru duhovnicesc pe creștinii buni, îndemnându-i și înlesnindu-le un contact strâns cu ceilalți. Această metodă e cât se poate de eficace. Niciodată nu dă greș. Ea poate fi aplicată cu același folos în școală, catehetul (indeosebi!) căutând să spargă ghiata dintre copiii buni și copiii mai puțin buni. Dacă școlarii mediocri, cu toate îndemnul profesorului, nu se decid să *urce*, să le dea un ajutor: coborând (o coborâre cu tendințe, cu scop bun) pe cei distinși între ei. Ea poate fi aplicată cu același succes în parohiile dela orașe, unde vântul indifferenței în materie de religie bate destul de frecvent. — Pregătirea aleasă ce se dă preoților în școlile noastre de teologie, înzestreaază pe viitorul preot cu o frumoasă cultură profană, filosofică și științifică, alături de cea religioasă. Aceasta îi dă putință să capteze bunăvoința și interesul cutărilor intelectuali, pentru problemele de viață spirituală-religioasă, de care stătuseră departe până aci. Odată convinși, cucerii câțiva, ei trebuie folosiți pentru cucerirea altora.

* FOIȘOARA *

Figuri din vechea ziaristică ardeleană

NICOLAE CRISTEA 1834—1902

Activitatea lui Nicolae Cristea constituie unul din cele mai frumoase capitole ale pressei ardelenice. Ea poate sta, fără exagerare, alături de cea a lui Barițiu, Slavici și frații Murășeni, nu numai prin valoarea ei intelectuală, ci în deosebi prin înrăurirea de lungă durată, ce a exercitat-o asupra conștiinței românești din Ardeal, în epoca celor mai mari frământări naționale.

Importanța acestei activități publice rezidă, pe lângă personalitatea auto-

ruului, în faptul, că ea se afirma în coloanele Telegrafului Român, ziarul, căruia patronajul mitropolitului Andrei Șaguna îi creiaze un prestigiu covârșitor în direcțiunea opiniei publice de dincoace de Carpați.

Nicolae Cristea se remarcase încă din liceul dela Sibiu printre tinerii eminenți, cari aveau să formeze mai târziu garda de onoare a lui Șaguna, în luptele epice pentru emanciparea poporului românesc.

Copilăria trăită în umbrele cititoriei lui Mihai Viteazul din Ocna-Sibiului, ca și figura cuceritoare a Vlădicului conducător de neam, l-au împins și pe Cristea ca pe atâția bărbați de seamă ai vremii sale, spre teologia ortodoxă. Trece apoi la Academia de drept din loc, de unde însă îl scoase ochiul ager al lui Șaguna, spre a-l trimite, ca bursier, la Universi-

tatea din Lipsca. Cristea făcu aici, timp de 3 ani, studii temeinice de filosofie, atrăgând asupra sa atențiunea cercurilor universitare, prin conferințele ce le ținu despre istoria Românilor. Dar tocmai ca și Bechnitz la Heidelberg, Cristea izbucni să-și câștige prețuirea lumii științifice din Lipsca, printr'un act de curaj și de demnitate. Anume vestitul istoric H. Treitschke, făcând un curs despre anul 1848 în Europa, prezentase într'o lumină nefavorabilă mișcările Românilor din Transilvania. Cristea neputând accepta această jignire adusă neamului său, adresă profesorului o scrisoare amănunțită, dovedindu-i înexactitatea afirmațiunilor de debitare. Om loial, Treitschke i-a mulțumit în scris și într'o lecție următoare se simți obligat să rectifice de pe catedră expunerile greșite ce făcuse, dând satisfacție completă tânărului student ardelean. Vă închipuiți impre-

sia provocată în Universitate de gestul schițat, cum și prestigiul ce i l-a adus necunoscutul valah de pe malurile Cibiului. În toamna anului 1863, Nicolae Cristea se înapoiază la Sibiu, unde Șaguna îl numește de îndată profesor la Seminarul teologic. Ori cât de mult ținea la catedra, pe care o servise cu devotament timp de un deceniu, gazetăria îl ispitește așa de intens, încât, deodată cu profesoratul, intră și în redacția Telegrafului Român.

Colaborarea lui întâlni prețuirea neașteptată a mitropolitului Șaguna, care îi și încredință conducerea ziarului său în 1865, după retragerea distinsului scriitor Zaharie Boiu. Însemnătatea acestei numiri o ilustrează și faptul, că pe când în cursul celor 13 ani de existență a Telegrafului (1853—1866) Șaguna numise 6 redactori, de aci înainte nu numai că n'a mai fost nevoie de asemenea mă-

Nu trebuie să se aștepte niciodată «avansuri» din partea păstorilor. Preotul, din propriu îndemn, trebuie să facă primul pas. Și al doilea... și al treilea... și în cele din urmă, biruința va fi de partea lui. Și cât de prețioase sânt ostenele duhovnicești ce se soldează cu dobândirea unui suflet pentru Hristos, pentru împăcarea cu el însuși, pentru podoabele virtuții!

„Indrăzniți!”

Porunca ceasului de față ne interzice să mai continuăm cu sfiala și cu menajamentele de tot felul în care se află foarte adeseori mai multă lașitate omenească și abdicare dela datorie decât respectul divin pe care-l dorim sufletelor. Hristos ne strigă: «Indrăzniți...»

Fenomenul îmbucurător al întoarcerii la Dumnezeu ce se observă în lume, poate fi pentru sufletele ce simt creștinește și lucrează apostolește la dobândirea altora, un nou îndemn, un nou spor de avânt misionar, o nouă și sănătoasă iluzie de optimism și de încredere în isbânda netrecătorului suflet creștin. Care trebuie rănduiți întâi de toate, căci sufletul stă la temelia propășirii omenirii. Ca să ajungi la cele mari și generale, trebuie să pleci dela cele mărunte și singulare. Deci dela un suflet la omenire «vănând» sărăcia spirituală individuală și promovând întărirea duhovnicească. Printre altele, încercând și «rezistența» contactului viu între mlădițe. Perfecțiunea creștină, pornind dela pământ la cer, forțat presunpune o diferență graduală între un suflet și altul: după grija de care s'a împărțit fiecare. Cum se ajută alpinistii cari urcă în șir, legați unul de altul, din prăpăstii înfricoșătoare pe piscuri scaldate în zăpezi și'n soare, așa și numai așa e dator să facă fiecare suflet față de cel care pe drumul desăvârșirii vine ceva mai îndrăpț și mai anevoe. Căci dacă cineva e mai înaintea altora, prin darul lui Dumnezeu a dobândit aceasta. Dator este deci, lui Dumnezeu să-i aducă mulțumită aleasă: darul unui suflet renăscut prin silințele și purtarea sa de grijă. Întărirea duhovnicească, a noastră a fiecăruia și a tuturor, credem că e singurul lucru ce nu trebuie scăpat din vedere o clipă. Ca să ne ușurăm poverile ce ne îngreuiază picioarele și capul ni-l îndoaie ostenit și tulbure spre pământ... Ca să dobândim puterea de a ne odihni privirile pe culmile albe unde ne zac nădejdiile... Culmile spre care ne cheamă fără răgaz, întinzându-ne o

mână de ajutor pe care de-atâtea ori cu atâtea omenească ușurătate o respingem, Cel ce-a arătat că drumurile din lume duc la El, sau... la osândă.

Atena, Iunie 1934.

GRIGORIE T. MARCU

Dela Conferința preoțească a tractului ortodox rom. Brașov

— O moțiune —

Conferința preoțească a tractului protopopesc ortodox român din Brașov, întrunită azi în 12 Iulie a. c., s'a simțit obligată a se ocupa, la începutul ședinței, de cele publicate în Telegraful Român, ca și în alte ziare, despre chestiunea ridicată în senatul țării de Înalt Preasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit, Dr. Nicolae Bălan, ca și de răspunsul dat de dl ministru al cultelor, Alexandru Lapedatu, aducând unanim următoarea hotărâre:

«Părintele protopop Dr. I. Blaga, referindu-se la cele publicate în Telegraful Român, Nr. 27 din 1 Iulie a. c., sub titlul „Bugetul cultelor”, a amintit despre importanța intervenției I. P. S. Sale, făcută în senatul țării, susținută cu toată căldura inimei sale, ca și cu toată simțirea sa îndurerată, din cauza că în tot timpul de suferință a preoției ortodoxe române și a Bisericii n'a putut izbăvi ca să se recunoască și în lăture nedreptății, care lovea nu numai interesele și prestigiul moral al preoției, ci și însași dreptatea sfântă propovăduită de Biserica, ca și de stat, prin aplicarea unor curbe excepționale asupra salariilor preoției ortodoxe române.

În legătură cu aceasta apoi a amintit de răspunsul dat de dl ministru al cultelor, Alexandru Lapedatu, în care a declarat că, apreciază principiile dezvoltate de Înaltul Prelat, cunoaște nedreptatea ce s'a făcut preoției ortodoxe române, și de aceea și ține ca acestei preoții, să se facă dreptatea deja în Bugetul anului 1934—35, indicând chiar și modalitățile de aplicat întru executarea voinei sale.

În urma celor desfășurate cu ocazia amintită mai sus, părintele protopop se explică, că și-a ținut de a sa datorie ca să convoace în o conferință extraordinară preoția tractului nostru, pentru ca ea, în unitatea sa organizată, să-și exprime convingerea minții și sentimentul inimei sale, asupra aceluia moment devenit istoric pentru Biserica și preoția noastră.

După o discuție, provocată de cele amintite mai sus, conferința preoțească enunță cu unanimitate și cu însuflețire primăria următoarei moțiuni prezentate:

1. Preoția ortodoxă română din tractul protopopesc al Brașovului constată,

că ea se simte în mod firesc iarăși ridicată sufletește și întărită în puterea credinței, de care e purtată în misiunea sa preoțească;

2. Preoția este mândră, că efortul stăruitor, multilateral și îndelungat al Bunului nostru Arhiepiscop și Mitropolit, a ajuns să fie apreciat și încoronat;

3. Preoția se cugetă cu deosebită bucurie și satisfacție sufletească la faptul, că dl ministru al cultelor, Alexandru Lapedatu, încălzit de puterea dreptății și ajuns în calitate de conducător al ministeriului refăcut al cultelor, a luat măsuri ca nedreptatea jignitoare și umilitoare de până acum, aplicată asupra preoției ortodoxe române, să fie înlăturată;

4. Drept consecință firească a situației create, preoția își exprimă vtile sale sentimente de omagiu, de devotament,

„Congresul pedagogic-religios al preoților profesori de religie” dela Mănăstirea Dealul

IV

Dl Șerban Ionescu aprobă punctul de vedere exprimat de păr. Maior, susținând că T. V. ajută mai mult învățământul religios pentru a preciza atitudinile.

Păr. Mihăilescu admite, că aici au să se discute principiile, iar programa să se fixeze mai târziu.

Păr. Iordănescu propune o comisie, care să studieze programa și să lucreze dela congres la congres.

Păr. Brezeanu (Ploesti) cere să se ia Apologetica în cl. VI și în VII, și VIII Morala.

Păr. Petrovan (Iasi): Să rămânem în tradiție. E bine cum suntem. În Ardeal n'au avut seminarii, de aceea învățământul e laicizat și au lipsă de învățământul religios mai desvoltat.

Păr. Maior: De aceea am avut tot câte 2 ore de religie la toate clasele, iar aici numai până la cl. IV?

Păr. Petrovan: I se pare grozavă pretenția păr. Maior de a cere numai T. V. în cl. I.

Păr. Imbroane (Timișoara): Să spunem adevărul întreg. Noi n'am avut seminarii, dar n'am stat mai pre jos. La primul congres al prof. de religie din 1924 s'a fost ales o comisiune, care să studieze programa analitică. Din ea făcea parte și păr. Barbu dela Caransebeș și păr. Maior. Ori nici unul din aceștia n'au fost chemați vreodată la vreo ședință. Să se aleagă o comisie, care primind punctul nostru de vedere să meargă la I. P. S. Patriarh pentru a i-l expune și a-i cere să intervină la minister să nu se mai aducă jigniri Bisericii și învățământului religios.

(Întră dnii S. Mehedint și păr. Arhim. Scriban între aplauzele congresului).

Păr. Gh. Comana cere o deplasare a axei învățământului secundar dela știință spre conștiință. De aceea în cl. I să se ia Viețile Sfinților.

de mulțumită și de recunoștință, atât I. P. S. Sale Părintelui Arhiepiscop și Mitropolit, Dr. Nicolae Bălan, cât și dlui ministru al cultelor, Alexandru Lapedatu, pentru realizările, pe care, animați de importanța bisericii și a preoției ei, le-au înfăptuit.

5. Acest bun început făcut prin înțelegerea celor doi Capi iubii, bisericesc și lumesc, inspiră preoții nădejdea, că el va mai aduce după sine și noi sporuri de desăvârșire a situației bisericii noastre ca și a preoției ei».

Am bucuria și satisfacția sufletească de a vă comunica această Moțiune a preoției tractului ortodox român al Brașovului.

Brașov, în 12 Iulie 1934.

Cu deplin devotament:

Dr. I. Blaga

protopop.

Păr. Stoica (București) se plânge de actuala programă că e prea încărcată la clasa III.

Păr. Ghia (Craiova): Trebuie fixate principii, însă să nu facem salturi mortale. Programa actuală e bună; corăspunde sufletului copilului. S'a vorbit (nu în congres) despre o Istorie Bis. Rom. compusă numai din lecturi. Ar fi o nenorocire. Ce s'a cerut aici, va fi bun pentru școli confesionale. Noi n'avem nevoie de școli confesionale.

Păr. Maior: Cât ar fi de bine să le aveți! Numai atunci le-ați înțelege!

Păr. Bulacu: Programa aparține statului, dar primul cuvânt are să și-l spună Biserica. În cadrele acestui principiu se pot armoniza toate părerile emise. Să se aleagă o comisie, care să onoreze toate ținuturile.

Păr. Iordănescu vorbește de cercurile concentrice, cari s'ar realiza pe bază de cicluri, dacă pornim dela școala primară. În V. T. să se scoată eternul uman. Detaliat n'o poate face decât comisia după un an de studiu. Până atunci să rămână actualul program. Se vorbește mult că religia e chestie emotivă, sau la alții de voiață. Chiar de am admite acest lucru, nu se poate face fără elementele de intelect. Și atunci noi trebuie să-i dăm elevului în continuu impresia formidabilului adevăr creștin. Să nu cerem elevului nici odată să reproducă întocmai ce le-am spus. Biblia să fie citată și citită din loc în loc, dar nu brut, ci sub controlul profesorului de religie.

Dl Nedelcu, inspector școlar: un congres atât de serios ca al Dvoastre nu trebuie să se oprească la teama, că s'a legiferat, și deci nu se mai poate schimba nimic. Ce s'a legiferat, până la toamnă se poate schimba. Un lucru se cere: să fim hotărâți! Statul e fratele nostru, al nației și al bisericii, și statul ascultă pasul nostru

suri, ci nemuritorul mitropolit dispuse chiar prin testament, ca Nicolae Cristea să rămână pe toată viața redactor al Telegrafului Român. Iată o probă elocventă, cum puține se vor găsi, despre capacitatea lui ziaristică. Și vom anticipa, că acest certificat n'a fost desmințit.

Timp de 18 ani, cât a condus Telegraful Român, Nicolae Cristea i-a asigurat o reputație atât de frumoasă și de impunătoare, cum n'a avut-o nici unul din organele politice ale Ardealului românesc.

Prin ce mijloace? Înainte de toate era personalitatea gigantică a lui Șaguna, care inspira în mod permanent redacțiunea ziarului. Din condițiunile fixate de el încă din 1853, cu ocazia angajării celui dintâi redactor în persoana lui Aron Florian, vedem, că fiecare număr trebuia să-i fie prezentat spre aprobare înainte de tipărire, tot așa și articolele mai însemnate, decretând, că în caz de refuz numărul, chiar cules, nu va putea apărea.

Astfel din contactul zilnic cu Șaguna, redactorul Nicolae Cristea a învățat să cunoască perfect doctrina politică și vederile Mitropolitului, în toate problemele privitoare la neamul românesc.

În al doilea rând Cristea a știut asigura pentru Telegraf colaborarea celor mai distinși bărbați din cuprinsul Mitro-

poliei, în deosebi a celor din Sibiu și Brașov, cari fuseseră aproape toți bursieri ai lui Șaguna.

În sfârșit, o garanță morală era însuși redactorul, care prin tactul, înțelepciunea și cultura lui, dădea ziarului o înfățișare serioasă, viață și instructivă, cu bogate consecințe în educarea opiniei publice, abia la începuturile ei. Răsfoind colecțiile celor 18 ani ai Telegrafului, condus de Nicolae Cristea, mărturisesc fără rezerve, satisfacția ce-am avut-o față de tehnica și spiritul superior, ce se degajează din paginile lui atât de surprinzătoare și interesante.

Miscându-se pe linii de concepție și orientare largă, Telegraful epocii noastre îmbrățișează toate problemele de actualitate, spre a le examina în expuneri clare și judicioase ce tradau inteligență, pătrundere și competență. Evenimentele externe erau urmărite constant și rezumate cu pricepere, după presa apuseană, germană, franceză și engleză, de către specialiștii redacției, printre cari excela Ion Bechniț. Deși toți redactorii ziarului își făcuseră studiile în Germania, totuși ei n'au ezitat o clipă să scrie despre războiul din 70 cu cele mai vii simpatii pentru națiunea franceză, știind că în sufletul lor vibra caldă conștiința latinătății. În schimb, cu o viziune profetică,

ziarul din 28 August 1870, înfățișa pe adversar în aceste cuvinte: «Ajuns odată elementul pruso-german la putere, el ar fi teribil; ar provoca revolte și fărâci continuu, Europa s'ar prefăce într-un câmp de luptă generală, iar pe unde ar ajunge regimul său, n'ar fi decât poliție, jandarmi și arestanți». Telegraful se găsea deci, și pe această chestiune de politică europeană, în comunitate de simțire cu neamul nostru de dincolo de Carpați. Dar, ceea ce constituie titlul de onoare al Telegrafului, este concepția lui de românism integral. Nicolae Cristea făcea parte din pleiada cărturarilor ardeleni, cari în lupta culturală înverșunată dintre Blajul lui Cipariu și Iașiul lui Titu Maiorescu, s'au declarat hotărât pentru curentul junimist. Astfel problema unității culturale prin unitatea limbei, era un crez programatic al lui Cristea, pe care înțelegea să-l servească cu însuflețire. Telegraful ca și «Foișoara», se scria, prin urmare, în limba literară și cu ortografia preconizată de «Direcția nouă» a Junimii lui Maiorescu. Nu numai atât. Coloanele ziarului acordau o întinsă și permanentă atențiune vieții românești din toate provinciile, dar mai ales celei din România liberă, înregistrând și comentând toate manifestările ei publice. Adeseori ai impresia, că ziarul nici nu apare la Sibiu,

ci direct la București, atât de panromânească este înfățișarea lui. Telegraful se citia astfel cu egal interes la Budapesta ca și la Iași, Cernăuți, Craiova ori Salonic. El devenise, cu drept cuvânt, o tri-bună luminată a neamului românesc de pretutindeni, servind conștient și metodic ideea unității de rasă, cum n'o mai făcuse în Ardeal decât Tribuna, însă tot prin aceiași scriitori, alungați dela ziarul lui Șaguna în 1883.

Un singur om, chiar înzestrat cu însușirile lui Nicolae Cristea, n'ar fi putut înălța ziarul pe aceste culmi de mare strălucire. El însă are meritul incontestabil, de a fi știut strânge în jurul gazetei cele mai capabile valori culturale de pe atunci, cum erau profesorii Ioan Popescu, Zaharie Boiu, D. P. Barcianu, D. Comșa, Sim. Popescu, apoi născuții I. Slavici, Eugen Brode și Ion Bechniț.

Din contribuția lor generoasă au eșit acele splendide pagini de luptă și îndrumare românească, cari au stărnit admirația lui Eminescu, îndemnându-l nu numai la reproduceri numeroase în Curierul de Iași și Timpul, ci și la aprecierea impresionantă că Telegraful Român „este foaia cea mai modernă de peste Carpați”.

[Urmează]

Prof. I. Mateiu

și nu se va supăra de sugestiile, ce le aducem. Să dau exemplu de bunele intenții ale statului. Legea instrucției prerogative și cea a educației fizice s'au făcut foarte repede, fiindcă armata s'a convins că sunt necesare, a adunat materialul necesar, l-a predat Ministerului instrucției și a stăruit. La cele două feluri de educație, ministrul va accepta că e nevoie și de cea religioasă-morală și va primi sugestiile Dvoastre. Biserica trebuie să meargă la copii! Deci poftiți hotărâți!

Părintele Arhim. Scriban spune, că o mare scădere se observă azi: cu religia nu te întâlnești în viața de fapt. Sunt oameni cari admit să se dea o bună educație copiilor lor, îi silesc să meargă la ora de religie, Duminecă de Duminecă la biserică, dar părinții nu cred și nu merg acolo unde-și trimit copiii, iar copiii când sunt mari fac ca ei, nu cum i-am învățat noi. Trebuie deci *apologetica faptelor creștinești*, căci creștinismul e viu și atâtea trec nebagate în seamă. Dogmele se înveșmăntează în viața obștească, care curge pe lângă noi. Și atunci un profesor atent din localitate știe tot ce se petrece pe acest tărâm și va utiliza. Dă exemple de vie viață creștină și spune, că acestea ar trebui să treacă în cărțile noastre de școală.

Păr. Hoștiuc din Bucovina, după salută congresul în numele I. P. S. Sale Mitropolitului Nectarie și al profesorilor de religie, spune: Noi bucovinenii și ardelenii vedem cu durere, că sub vechea stăpânire profesorii de religie și însaș religia aveau altă considerație. Nimeni nu punea chestiunea atunci dacă să punem ori nu religie în școlile secundare și nici de numărul orelor. Iar profesorul de religie făcea parte de drept din comisiile de bacalaureat. Azi vedem că trebuie să luptăm să-i păstrăm demnitatea, cerșind câte o oră pe seama religiei și să luptăm să nu depărteze de copiii noștri pe profesorul de religie, căci azi se fac toate eforturile ca profesorul de religie să fie îndepărtat cât mai de vreme. Sperăm că în acest congres se va face lecurea acestui rău. În program cere să se ia liturgica la cl. VII paralel cu Apologetica.

Păr. Mihălcescu cere să se facă propuneri pentru alegerea comisiei.

Se propun și se aleg: păr. I. Mihălcescu, părintele Valeriu Iordăchescu, păr. Trofimov, dl Șerban Ionescu, păr. Burja-covschi, prot. Maior, păr. Comana, păr. Imbroane și păr. Hoștiuc.

Cu aceasta se încheie discuția lungă și animată în jurul chestiunii programei analitice, fără a se mai continua citirea tratatelor elaborate de referenți.

Urmează o recreare din cele mai agreabile.

E ora 11¹/₂ a. m. Școala militară N. Filipescu și congresiștii vor să sărbătorească și ei pe vrednicul preot, profesor și decan al facultății de teologie din capitală, Dr. I. Mihălcescu, pentru cei 30 ani de rodnică activitate didactică și preoțească acum când a împlinit și vârsta de 60 ani.

Dl Pavelescu, directorul de studii al liceului militar, rostește câteva cuvinte adânc simțite urându-i sănătate. Un elev aduce un buchet frumos de flori „în semn de dragoste și cinstea ce vă poartă Șolmii dela Mănăstirea Dealul”, în vreme ce corul

cântă „Mulți ani trăiască!” Corul și orchestra școlii cântă fiecare câte-o bucată. Din partea congresiștilor vorbește păr. Imbroane. Emoționat răspunde sărbătoritul, că nu știe de ce mai e sărbătorit și aici; mulțumește, cerând congresului „să trecem pest acest mic incident”.

Se țin două lecții de religie cu elevii școlii. Prima: „Personalitatea omenească și dumnezeiască a Mântuitorului” cu elevii cl. VII de cătră păr. Nițescu, profesorul școlii, și a doua: „Lăsați copiii să vină la Mine” cu elevii cl. II de păr. Mihail Bulacu, profesor la seminarul pedagogic universitar. Discuții asupra lor nu se fac.

Ședința de după masă începe la ora 3 și jumătate.

Păr. Gh. Comana propune să se facă Asociația profesorilor de religie și să se aleagă un comitet, care să aibă o delegație permanentă din bucureșteni, iar pe lângă ei să se aleagă din fiecare ținut câte unul.

Asociația se consideră înființată. Unii propun de președinte pe păr. Marin Ionescu. Păr. Imbroane propune președinte pe păr. Mihălcescu. Refuză, deși se depun multe insistențe. Dsa propune pe păr. V. Iordăchescu. Alții cer ca președintele să fie ales de comitet. Comitetul va fi provizor, cu mandat să elaboreze statutele și să acționeze în caz de nevoie. Se aleg următorii membri: păr. Gh. Comana, păr. N. Rădulescu-Dichiu, păr. Al. Constantinescu, păr. Marin Ionescu, păr. Ioan Ionescu-Amza, păr. Georgescu-Dușumea, păr. I. Ceaușeanu, păr. V. Iordăchescu, păr. Nițescu, păr. Imbroane, prot. Maior, păr. Trofimov, păr. Ghia, păr. E. Hoștiuc, păr. M. Bulacu. Păr. Georgescu-Dușumea, cere ca acest comitet să fie investit cu toate formele legale, spre a fi cu adevărat reprezentanții tuturor profesorilor de religie. Propunerea se primește și se redactează un proces verbal, pe care-l semnează cei de față.

Trecem la chestiunea a treia din pro-

gramul congresului: „Metoda de predare a învățământului religios”. Referentul principal păr. Mihail Bulacu citește un elaborat conștient, arătând importanța părții formative față de cea informativă și dovedind, că școala activă adevărată a fost cea a bisericii din epoca patristică; școala modernă n'a inventat nimic deosebit în domeniul învățământului religios. Susține că „ora de religie trebuie să fie un laborator de iubire creștină”. Referatul a fost o „Catehetică” în rezumat. Părintele Imbroane își citește referatul, arătând ce a putut realiza cu societatea religioasă Sf. Ecaterina a elevilor liceului din Timișoara. E urmărit cu interes viu. Păr. Nițescu din Târgoviște arată ce trebuie să facă profesorul în predarea unei lecții.

Nu se mai discută.

Urmează citirea referatelor cu privire la chestiunea: „Psihologia în slujba învățământului religios”. Păr. Dr. N. Terchilă dela Academia teologică Sibiu face psihologia adolescentului cu considerații din latură religioasă și scoate câteva concluzii pedagogice, arătând că învățătura Mântuitorului știe să satisfacă cerințele sufletului elevului de curs secundar. Coreferentul păr. Paraschiv Dumitrescu și-a trimis referatul spre a-i fi citit. Congresul cere să nu se mai citească. Păr. Gh. Comana al doilea coreferent spune, că nu și-a scris referatul, pentru că să nu repete ce, eventual, ar fi spus ceilalți. Arată cum a procedat dsa la ridicarea unui elev premiat în vaza colegilor săi de clasă, delăturând pe altul, care nu merita acest loc.

Păr. Vartolomei (Focșani): Face constatarea, că în trecut aproape nu era învățământ religios; azi nu mai e așa; trecutul își are totuși însemnătatea sa. Își exprimă o dorință: profesorul să se formeze în continuu pentru a dobândi desăvârșirea. Propune să punem mâna pe arma psihologiei pentru a putea face duhovnicie.

[Urmează]

Protopopul Gh. Maior
profesor la școala normală „A. Șaguna” — Sibiu.

Probleme, fapte, comentarii

Protopop sărbătorit. — La Petroșani din protopopiatul Jiului s'a sărbătorit, în 8 l. c., din inițiativa preoților, împlinirea a 50 de ani de viață și 25 de preoție ai părintelui protopop Ioan Duma.

Un sobor de preoți, în frunte cu sărbătoritul și cu păr. protopop Prebeanu al Gorjului, a săvârșit în biserică slujba divină, la sfârșitul căreia Pr. C. Drăgan, precum și prot. Prebeanu, aduc merite laude activității părintelui protopop Ioan Duma, considerat ca „stălp al ortodoxiei” și „stegar al românismului” în Valea Jiului.

Părintele Duma răspunde mulțumind pentru dragoslea ce i se arată, pe

care o socotește ca un nou îndemn spre și mai multă lucrare în via Domnului.

După masa, la care au participat toți fruntașii localnici, s'a celebrat, la ora 4, vecernia, urmată de un concert bisericesc și de conferența rostită de rectorul Academiei teologice „Andreiane” din Sibiu, dl N. Colan, delegatul I. F. S. Sale Mitropolitului Nicolae la această sărbătorire.

La bunele urări, ale credincioșilor din Valea Jiului, unim și pe-ale ziarului nostru, dorind meritosului protopop și colaborator al acestui organ, multă sănătate, tărie și succes în toate năzuințele sale de-a fi tot mai de folos bisericii și neamului.

Pagina bisericii. — Ziarul „Universul” începând cu Nr. 190 din 15 Iulie c. face un nou bine bisericii noastre. „În răvna sa de a sluji interesele mari ale neamului și de a-l îndruma pe căi sănătoase, „Universul” pune la dispoziția bisericii acestui neam, adică a bisericii creștine ortodoxe, ... săptămânal, o pagină, în care toți cei care ar dori să dea un sfat, sau să contribuie cu o lămurire la deslegarea problemelor bisericesti, morale și sociale, care frământă astăzi lumea, să-și poată spune în libertate cuvântul, orientând astfel opinia publică pe căi bune și sănatoase”.

Iată, așa declară însăși conducerea ziarului, — și preoțimea nu poate decât să se bucure, când are la îndemână o tribună așa de înaltă, de pe care să asculte țara, glasul bisericii.

Pagina este redactată de un comitet alcătuit din trei preoți distinși: C. Dron, H. Roventă și M. Bulacu, și apare în numărul de Duminecă.

Felul cum este redactată prima pagină, dedicată problemelor spirituale ale bisericii, nu lasă nimic de dorit. Preoții află aci și o schiță de predică pentru evanghelia Duminecii, pe care o pot folosi cu multă ușurință, pe lângă celalalt material, care edifică și luminează pe toți cetățarii.

Exprimând dlui Stelian Popescu omagiile de mulțumire și recunoștință ale clerului, vom transmite comitetului de redacție a paginii bisericii rugămintea, ca să dea paginei numai cuprins religios creștin, ca și celei dintâi, și să nu admită la tipar articole, care susțin sau provoacă desbinare între fiii bisericii.

Il. V. F.

INFORMAȚIUNI

Duminecă, 22 Iulie a. c. după terminarea sfinte Liturghii se va oficia în toate bisericile un serviciu divin — Te Deum — din prilejul zilei onomastice a Maiestății Sale Reginei Maria.

Cucernice pelerinaje la Sf. Mănăstire H. Bodrog, eparhia Aradului, se organizează, ca și în trecut, împreună cu misiuni religioase pentru popor, la praznicele: Schimbarea la față (6 August), Adormirea Maicii Domnului (15 August), Tăierea Capului Sf. Ioan (29 August), Nașterea Născătoarei de Dumnezeu (8 Septembrie) și Înălțarea Sf. Cruci (14 Septembrie). — Cucernicii părinți ai satelor sânt rugați să pregătească pe pelerini, ca să aibă atitudine cuvioasă pe drum, să păstreze ordinea și să respecte bunul sfinte mănăstiri. Se va aduce și tabloul pelerinilor cu însemnarea numelui celor ce participă la pelerinaj: bărbați, femei, feciori, fete, copii. Pelerinii găsesc adăpost în casele sfinte mănăstiri din Bodrogu nou și la particulari.

Cuvântarea

părintelui director ȘTEFAN MORARIU, rostită cu ocazia încheerii anului școlar la Școala de cântăreți, Sibiu, în ziua de 23 Iunie 1934.

„Laudă suflete al meu, pe Domnul,
Lăuda-voi pe Domnul în viața mea,
Cânta-voi Domnului meu până ce voi fi.”
[Din psalmii lui David].

Prea Onorate dle comisar și consilier arhiepiscopesc, iubiților colegi și dragi elevi, — Cu ajutorul Celui Prea Înalt am încheiat cu ziua de azi un an de muncă la această școală, anul al 7-lea dela înființarea ei.

Cuvintele marelui proroc David, ce le-am rostit, ni-au stat totdeauna înaintea ochilor sufletești, căutând să aflăm cu ele lăcaș cald în inimile tinere ale elevilor noștri și să-i facem să fie pătrunși de rostul lor.

Cântărețul bisericii trece și azi, în fața oamenilor din satele noastre, ca unul dintre cei mai de seamă slujitori.

Cântarea melodioasă, răsărită din trebuințele vremii și ascultată cu evlavie de credincioși, începe a se perfecționa tot mai mult: cântărețul bisericesc nu se pregătește în câteva seri de jarnă pentru învățarea celor 8 glasuri, ci pătrundând satul său muncă 3 ani, până ce-și ia locul de cinste în stratele bisericii, investit cu „Diploma de cântăreț bisericesc”, dată de autoritatea noastră bisericească.

Cântărețul bisericesc, coborât la sate, va zori de cu vreme să-și adune în

jurul său tinerețea adultă, pentru a face pe toți să laude prin cântare pe Domnul. În societatea tinereții „Sf. Gheorghe”, va găsi teren de muncă și va căuta cu ajutorul preotului său să ajungă conducătorul ei, înjghebând corul societății „Sf. Gheorghe”. Nu mai puțin își va afla teren potrivit de muncă în „Oastea Domnului”, unde pe lângă cântare prin cunoștințele câștigate va fi de mare folos preotului. Și iată, pe fiul de țaran, cinstit de tot satul și iubit de conducătorii poporului în mijlocul căruia trăiește!

Frământările ce preocupă deopotrivă pe profesorii și elevii acestei școli, în ce privește consolidarea ei, încep să dispară. I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, în una din ședințele adunării eparhiale, cunoscând că această școală este o mare necesitate pentru atragerea credincioșilor la casa Domnului, împreună cu adunarea eparhială a anului acestuia au adus hotărâri referitoare la îndreptarea situației cântăreților bisericești, prin luarea în bugetul statului a salarizării lor, conform salarizării cântăreților din vechiul regat.

Când criza financiară va îngădui, vom putea vedea ridicat și noul edificiu școlar proiectat pentru 80—100 elevi...

În anul școlar încheiat s'a făcut un bun început cu înființarea unei biblioteci școlare de 280 volume, scrieri în deosebi bisericești și câteva reviste pe care le-am primit gratuit dela direcția Educației poporului din București. Vom înființa, la timpul său, sub conducerea unui profesor și societatea de lectură a școlii.

Școala noastră a dat acum a 5-a serie de elevi diplomați, în număr de 8 având, în total, 68 de cântăreți diplomați, cari pot ocupa definitiv posturi de cântăreți bisericești.

Iubiților elevi, mai ales celor cari părăsiți definitiv școala, — ce v'aș putea să vă spun mai bun și mai de folos, decât ca, prin darul lui Dumnezeu pus în vocea voastră, să faceți pe credincioșii noștri să simtă că sânt mai aproape de Dumnezeu, că sânt mai buni. Dacă, înarmați cu cunoștințele câștigate aici, vă veți ști face vrednici în toate îndeletnicirile voastre și veți urma stăruitor pozele primite, se va umplea de bucurie inima noastră, a dascălilor voștri, ca și nespus de mult inima de părinte a I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae.

Aduceți-vă aminte de înaintașii voștri, cantori bătrâni și oameni cu frica lui Dumnezeu. Cum să simțea în cântarea lor căldura inimei creștinești! Vă doresc ca mergând acasă, să arătați că la această școală s'a făcut lucru plăcut lui Dumnezeu și folositor oamenilor pentru mântuirea sufletelor.

Și acum, cătră Tine Doamne ridică-mă ochiul inimei noastre, mulțumindu-ți pentru toate câte ni-ai făcut nouă.

Mulțumim din toată inima I. P. S. Sale pentru părintească îngrijire ce o poartă acestei instituții, rugând pe Tatăl Cereș să-L învrednicească a vedea cât mai curând pusă temelia clădirii primei Școli de cântăreți bisericești în Mitropolia Ardealului.

Profesorii și elevii, prin rostul meu, Vă roagă Prea On. dle comisar, să transmițeți I. P. S. Sale aceste manifestări de recunoștință, mulțumindu-vă tot odată pentru conducerea înțeleaptă a examenului de capacitate și a examenelor de cursuri ale anului acestuia. Vă rugăm să arătați aceleași calde mulțumiri și Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc pentru interesul părintesc dovedit.

Mulțumind onoratei asistențe de cinstea și bunăvoința ce o poartă acestei școli, declar anul școlar 1933—34 dela Școala ortodoxă română de cântăreți, de încheiat, — și cu bine la toamnă!

In fața bustului ridicat unui bun român și bun creștin

...Lăsați-ne o clipă să privim liniștiți, prin lumina adevărului, și să evocăm figura harnicului muncitor pe toate terenele de activitate binefăcătoare ale comunei Săliște, a celui ce a fost Nicolae Hențiu, răposat înainte cu 12 ani.

Generația mai înaintată în vârstă din Săliște și jur, care a trăit alături de el și i-a cunoscut calitățile alese, îi păstrează și azi o pioasă amintire pentru munca neobosită desfășurată alături de meritosul său șef de administrație, primpretor de atunci, dl Petre Drăghiciu, al cărui colaborator prețios și nedespărțit a fost.

† **Terezia de Mocsonyi**, îndurerată mamă a regretaților Petru, Alexandru junior, și Ionel Mocsonyi, a trecut la cele eterne, în 9 Iulie 1934, în castelul din Căpâlnaș, după îndelungată boală suportată cu creștină răbdare, în etate de 75 ani. Rămășiță văduvă de soțul său, Eugen Mocsonyi († 1901), fratele lui Alex. Mocsonyi senior († 1909) și descendentă dintr-o familie militară, și-a împlinit misiunea de mamă iubitoare a fiilor săi și ocrotitoare a poporului din Căpâlnaș și împrejurime, alinând dureri și mângâind pe oropsiții soții. Lipsită de mândrie deșartă, a știut să se adapteze tradițiilor românești și ortodoxe ale nobiliei familiei; vorbea frumos limba noastră, cultivând cu răvnă obiceiurile românești din bătrâni. În 10 Iulie a fost înmormântată în mausoleul familiar la Foeni, unde ceremonia religioasă a fost celebrată de părintele protopop Dr. T. Botiș, rectorul Academiei teologice din Arad, asistat de un sobor de preoți. Odihnească în pace!

† **Ioan Oprea**, paroh în Domanul Banatului, tatăl protopopului Tr. Oprea al Vârșatului, a răposat în Domnul la 12 Iulie 1934, în etate de 90 ani și după o rodnică păstorire de 66 ani. Rămășițele pământești ale defunctului s-au așezat în cripta familiară din cimitirul ortodox-român din Doman la 14 Iulie. Odihnească în pace!

Bancnote nouă de 1000 lei se pun în circulație dela 23 Iulie 1934. Vor circula, până la altă dispoziție, în același timp cu biletele de 1000 lei tip intermediar (pus în circulație în Oct. 1933). Înfașurarea noului tip e multicoloră, cu portretul Suveranului în medalion oval.

Desvelirea unui bust. Rudeniile și prietenii au ridicat bustul fostului primnotar *Nicolae Hențiu*, în parcul din Săliște, creațiunea răposatului în Domnul. Desvelirea bustului se face Duminecă, în 22 Iulie 1934, la ora 4 p. m. cu vorbiri și coruri. La această serbare On. public, prietenii și cunoscuții sânt poftiți să ia parte. — Săliște la 13 Iulie 1934. *Comitetul organizator.*

STIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 22 Iulie 1934, va predica părintele consilier Tr. *Scorobet*.

Nr. 5929/934.

(35) 2—3

Concurs

Pentru întregirea catedrei de cântare bisericească și tipic, la Școala de cântăreți a Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în *Telegraful Român*.

Dela concurenți se cere:

1. Certificat de naștere.
2. Carte de botez.
3. Diploma de bacalaureat.
4. Absolutoriu al Acad. teologice.
5. Testimoniu de calificare preoțească.
6. Certificat despre aptitudinile muzicale.

7. Alte eventuale documente. Beneficiul împreună cu acest post este salar de 3160 lei lunar.

Cererea sânt a se adresa Consiliului eparhial al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu. Sibiu, din sedința senatului bisericesc, ținută la 4 Iulie 1934.

Consiliul eparhial al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu.

Epoca de activitate a acestor doi bărbai a fost o binecuvântare pentru Săliște. La inițiativa și sub ochii lor vigilenți s-au desțelenit terenuri, s-au canalizat ape care amenințau să inundeze comuna, au răsărit în urma lor, ca din poveste: drumuri noi, străzi ordonate, clădiri frumoase, plantații ș. a. cu care se mândrește Săliștea de azi, vizitată mereu de oaspeți români și străini.

Dacă dl Petre Drăghiciu a fost sufletul acestor opere de construire, Nicolae Hențiu a fost înfăptuitorul lor.

Iubea Săliștea lui, perla satelor noastre, și vrea să o vadă tot mai frumoasă și ordonată. Lumea îl cunoștea sub numele de „Căpitanul”. Noi, cei mai tineri pe atunci, îi spuneam „Nenea Hențiu”.

În toate acțiunile lui a fost om drept, disciplinat, cinstit și moral.

Sever în funcțiunea în care a fost ales, bun și milos în viața particulară; bine văzut și apreciat în cercurile sociale, om de duh și vervă, și român înfăcărat.

Ca fiu de preot, cu educație profund religioasă, cerceta regulat sfânta biserică. Contribuia cu largă mână la fondurile culturale, la colectele pentru scopuri filantropice, școlare și bisericești.

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Nr. 6627/934 Ep.

(38) 2—2

Concurs

Se publică concurs pentru aprovizionarea internatelor Academiei teologice, Școala ort. de cântăreți, și internatul arhidiecezan ort. din Sibiu pe anul școlar 1934/35, și anume:

1. Pentru furnizarea a trei vagoane de grâu de prima calitate cu cel mult 5% corpuri streine, predabil în magazia Academiei teologice ort. în Sibiu.

2. A doua alternativă: Pentru furnizarea de pâine coaptă din grâu de calitate primă măcinat ca făină integrală, avansând Consiliului Arhiepiscopesc de acum prețul întregii cantități de grâu respective a făinei, care se va depozita în magazia Academiei teologice.

3. Pentru copleșul pâinei din făina ce se va pune la dispoziție de către Consiliul arhiepiscopesc.

4. Pentru furnizarea de carne de vită, vițel, porc, oaie, untură topită, osânză, slănină crudă, slănină afumată, slănină prăjită, mezeluri, — toate de prima calitate.

5. Pentru furnizarea de coloniale.

6. Pentru tăiatul lemnului de foc necesare la instituțiile mai sus amintite.

Reflecții vor înainta oferte în scris până la 10 August a. c. la Consiliul arhiepiscopesc ort. român în Sibiu unde se dau zilnic convenite informații.

Consiliul arhiepiscopesc își rezervă dreptul de a alege liber dintre ofertanți. Sibiu, 12 Iulie 1934.

Consiliul arhiepiscopesc.

Două localuri de

Prăvălie de închiriat

în Sibiu, strada Regina Maria Nr. 49. Ofertanții se vor adresa Consiliului arhiepiscopesc ortodox rom. în Sibiu

(39) 1—2

Nr. 392—1934.

(40) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Crișan (Vaca)**, de clasa III-a, protopresbiteratul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariție în *Tel. Român*.

Venitele împreună cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuință parohială.
3. Venitele din parohie, conf. coalei B.

Cererea de concurs se vor înainta oficiului protopresbiterat al Zarandului, în Brad, în termenul indicat.

La cererea de concurs se va anexa și încuviințarea P. V. Consiliu arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopresbiterat, în vreo Duminecă sau sâmbătoare la biserică pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Brad, la 14 Iulie 1934.

Oficiul protopresbiterat ortodox român al Zarandului în înțelegere cu cons. parohial.

Ioan Andreiu
protopop.

În vremuri grele, dela 1917, în timpuri de teroare maghiară, a trebuit și el să ispășească greu dragostea de neam. Temnițele ungurești i-au sdruncinat mult sănătatea.

În anul 1922, când Săliștea recunoșcătoare l-a serbătorit pentru împlinirea respectabilei vârste de 80 ani, ni-a făcut prețioasă mărturisire, însoțită de lacrimile ce-i brăzdau veștejii obraji, și anume că: păstrează, din frageda lui tinereță, o fotografie a lui Avram Iancu, în care acesta e îmbrăcat cu hainele dăruite lui, de el, de feciorul preotului din Râșca Zarandului, în împrejurările tragice în care ajunsese eroul dela 1848, în vremurile de pribegie ale zilelor sale din urmă, când cutreera munții doinind amar din fluier...

Așa a fost Nicolae Hențiu, omul de inimă, drept și milos, al cărui bust în bronz va împodobi, de aici înainte, parcul săliștean, opera exclusivă a lui.

Fie, semnul acesta, îndemn de muncă și de perseverență în bine, pentru fiii Săliștei!

A. Pop-Florin

Citiți, sprijiniți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

Nr. 255—934

(28) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante de clasa a III-a Gusu și Reciu, protopopiatul Mercurii, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în *Telegraful Român*.

Beneficiile împreună cu postul:

I. Gusu:

1. Întregirea dela stat a salarului conform coala B.

2. Casă parohială corespunzătoare cu toate dependențele.

3. Sesie parohială 13½ jugăre.

4. Stola legală.

5. O grădină de 400 stânjini □.

II. Reciu:

1. Întregirea dela stat.

2. Stola uzitată în protopopiat.

3. Sesie parohială 8 jugăre 897 stânjini □ arător și 3 jugăre fânaț.

4. Câte o ferie must dela familia întreagă și 5 litre dela rest.

5. Folosința cimitirului.

De locuință se va îngriji preotul. Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc al Mercurii, în termenul deschis, împreună cu autorizația arhiepiscopescă, având reflectanții a se prezenta în vre-o Duminecă ori sâmbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, 31 Mai 1934.

Oficiul protopopesc cu consensul consiliilor parohiale.

Avram S. Păcurariu
protopop.

Intrucât în decursul anului s'ar dovedi, că taxa satorită nu este suficientă, ea se va majora după împrejurări, având elevii a plăti diferența satorită.

Preacucernicii preoți vor pune în vedere orfanii de preoți, cât și altor elevi, să înainteze la timp cererile de primire, însoțite de toate actele, căci fără de acestea nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, 19 Iunie 1934.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 235—1934.

(41) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a Socet cu filiile Poiana-Rechiș și Runcul-mare, din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în *Tel. Român*.

Beneficiile împreună cu acest post:

1. Casă parohială corespunzătoare.

2. 4 jugăre fânaț.

3. Câte una măsură porumb smicurat (măsura a 30 litri), sau prețul de piață al unei măsuri de porumb smicurat dela fiecare familie din materă și filii.

4. Una zi de lucru de fiecare fum din materă și filii.

5. Stola obișnuită în parohie.

6. Salarul dela stat.

Cererea de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei, în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererile de concurs și concesiune dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sâmbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni. Hunedoara, 4 Iunie 1934.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înțelegere cu cons. parohial. Pr. Nicolae Suci, adm. protopopesc.

Nr. 530—934

(36) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a Ghijasa de jos cu filia Ghijasa de sus, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în *Telegraful Român*.

Venitele împreună cu acest post:

1. Salar dela stat conform coalei B.

2. Sesie parohială în mărime de 13 jugăre 190 st. □ arător și fânaț necomasat.

3. Drept de pășune pentru 2 vite și pe ogoare câte dorește.

4. Două sorți lemne de foc, una gratis și una pe bani, aduse în curte. Făcutul îl privește pe preot.

5. Pentru locuință corespunzătoare se îngrijește parohia până când se vor clădi case noi parohiale.

5. Venitele stolare prescrise pentru întreg tractul.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs însoțite de actele necesare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul prescris și vor dovedi totodată că au obținut aprobarea P. V. Consiliu arhiepiscopesc de a putea candida la această parohie. Cu încuviințarea prealabilă din partea oficiului nostru, se vor prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul. Agnita, la 25 Iunie 1934.

Oficiul protopopesc ort. român din Agnita în înțelegere cu consiliul parohial.

Emil Păcală
protopop.

Nr 158/1934 prot.

(30) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III [treia] Jacul (Codreni), protopopiatul Sighișoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în *Telegraful Român*.

Venitele sânt:

1. Întregirea dela stat.

2. Stola obișnuită.

3. Până la zidirea casei parohiale, o casă potrivită închiriată de parohie.

4. 6 jugăre sesiune parohială veche și 10 jugăre sesiune acordată prin reforma agrară.

5. Câte o ferdelă porumb sfârmit dela fiecare familie (circa 60 familii).

6. O soarte de lemne aduse acasă.

Concurenții vor trimite în termen petițiile provăzute cu certificatele de botez, de studii liceale, absolutor, calificare, permisiune de a concura dela autoritatea supremă, și cu încuviințarea subsemnatului se vor prezenta și în parohie.

Oficiul protopopesc Sighișoara, în înțelegere cu consiliul parohial Jacul.

Sighișoara la 1 Mai 1934.

Emilian Stoica
protopop.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane